

parlar en públic, ja que «hi pot haver qualche castellà», al·leguen.

Igualment, o encara més, passa amb els nois: el 48 % quan ha de demanar una cosa, pel carrer, a un desconegut («Quina hora és?», per exemple), ho fa en castellà. I només hi ha un 10,5 % que ho faci habitualment en mallorquí. Els altres ho fan dependre, gairebé sempre, de l'aspecte del transeünt.

Aquest defecte d'educació s'agreuja a l'escola, ja que només el 24 % parla —fora de les aules— en mallorquí amb els professors catalanoparlants, que són la gran majoria. És una altra de les manifestacions de la «inconsciència» —i usem la mateixa paraula que Badia i Mar-

garit— dels nostres mestres i dels nostres educadors en l'aspecte lingüístic.

La premsa, ràdio, TV, misses, cançons en llengua vernacle no tenen massa simpatitzants. Els 2/3 admeten mitjans de comunicació social en català, però sempre que «no n'hi hagi massa». Només un 39,5 % opina que hi hauria d'haver més misses en mallorquí, o sigui que la majoria accepta l'actual situació d'absència del mallorquí a la majoria de parròquies de Palma. Crec molt interessant de constatar que hi ha un 22 % a qui no agrada de sentir cantar en català o en mallorquí.

La indiferència envers la nostra llengua no està motivada per raons polítiques, ja que quasi tothom (el 93 %) creu que «no va contra Espanya» usar externament el català. No fa gaires anys, hauríem obtingut la mateixa i unànime resposta?

ENSENYAMENT DEL CATALÀ A L'ESCOLA

Tots els nois i noies enquestats han tingut una classe setmanal obligatòria de català durant el curs. Per això poden dir, amb més coneixement de causa, si hi ha d'haver o no català a les escoles.

La gran majoria (89 %) opina que hi hauria d'haver tantes classes com ara, o encara més. I gairebé tots aquests (86 % del total) creu que també hi hauria d'haver classes d'història de Mallorca.

Només un 3,5 % dels pares desitjarien que no hi hagués aquestes classes de mallorquí. Això contrasta extraordinàriament amb els resultats d'una enquesta feta l'any 1965 als pares de tretze col·legis de tota l'illa (quasi cap dels quals no tenia classes de mallorquí): només el 18,6 % admetia classes de mallorquí obligatòries. Ara, en canvi, després d'un any o dos d'experiència, aquest percentatge ha pujat del 18,6 al 96,5 %. Resulta ben clar que «en fred» la majoria de pares no volen classes de mallorquí per a llurs fills, però quan veuen que no és res perillós i que als seus fills els agrada, canvien la idea.

La immensa majoria de nois no escriu mai en mallorquí (encara que hi ha un esperançador 5 % que declara fer-ho «bastants» o «moltes» vegades). Si en sabessin, hi escriurien les seves cartes (però molts només ho farien a «certs amics». És comprensible, oi?).

Encara que no sigui aquest el lloc més indicat, és potser convenient de dir que les enquestes eren anònimes.

A la gran majoria (75 %) els agradaria saber escriure en mallorquí. Generalment raonaven: «Perquè som mallorquí». Consideren lògic que un mallorquí sàpiga escriure la llengua de la seva illa.

Però no basta el català a l'escola. És de justícia que hi hagi escoles en català. Això, és clar, no té tants partidaris com el simple ensenyament del català com una llengua complementària qual-sevol. Malgrat això, però, el 65 % creu que hi podria haver escoles «totalment» en mallorquí. En canvi, a l'enquesta de pares del 1965, esmentada més amunt, només un 6,5 % era partidari d'aquesta possibilitat. La diferència torna a ésser brutal.

RELACIÓ CATALUNYA-MALLORCA

Hom ha parlat molt dels «recels» dels mallorquins envers els catalans. Tothom diu que la majoria de mallorquins no admeten que allò que parlen sigui català. Fins a quin punt és cert això? Per a saber-ho, vam afegir unes quantes preguntes a l'enquesta del professor Badia.

El conegudíssim escriptor mallorquí Baltasar Porcel deia en aquesta revista (juny de 1970), entrevistat Badia i Margarit: «A Mallorca (els joves) tenen menys prejudicis anticatalans que els majors, àdhuc menys que no tenia la gent de la meua generació». Té raó Porcel? Desgraciadament, hi manquen dades científiques. Dono les dels nois amb l'esperança que aviat puguem comparar-les amb d'altres d'adults.

Una no menyspreable minoria (15,5 %) no té massa prejudicis i diu que el mallorquí i el català són la mateixa llengua. Però la gran majoria creu que el mallorquí és un dialecte i el català una llengua.

Més interessant és veure com quasi el 30 % dels nois creuen que són, «en certa manera», catalans. La majoria (52,5 %) opina que no són catalans, però que s'hi assemblen força.

Resumint: que entre Catalunya i Mallorca hi ha uns vincles especialment forts, sembla evident i indiscutible entre els joves mallorquins. Quins haurien estat els resultats no fa massa anys? Segur que la minoria catalanòfila hauria estat molt més petita.

GRAU D'ESTIMACIÓ DE LA LLENGUA

Moltes persones parlen el català només per costum, però sense estimar-lo ni fer res a favor seu. Aquest grau d'estimació es veu clar quan la llengua es veu atacada o està en una situació difícil. Els qui no l'estimen no faran res per a salvar-la. Els altres, sí.

A Mallorca veiem com a un bon nombre de nois (un 20 %) no els sabria greu que el mallorquí es perdés. Encara bo que al 80 % restant sí que els sabria greu.

Més trist és veure com a més de la meitat (52 %) no els sembla malament que hi hagi mallorquins que no vulguin parlar la llengua de l'illa. Això pot fer que la minoria que actualment parla el castellà als seus fills —especialment entre les classes altes— vagi creixent, ja que molts mallorquins, sense arribar personalment a aquesta postura tan radical, aproven (o almenys no critiquen) aquesta «moda». Una moda que ja fa més de trenta anys que dura. Però aquesta moda no és exclusiva de Palma: Badia i Margarit ha pogut constatar clarament que també hi és a Barcelona. —MATEU SEGUÍ I PUNTAS.